

Bonobo dzieli się inaczej niż ludzie

4 stycznia 2013

Większość ludzi, otwierając paczkę cukierków w obecności osoby znajomej oraz nieznajomej, najpierw poczęstuje znajomego. Jednak bonobo postępują odmiennie. W pierwszej kolejności podzielią się z nieznajomym, a znane im zwierzę będzie musiało poczekać. „Człowiekowi wydaje się to dziwne, ale bonobo najpierw częstują nieznajomych. Próbują w ten sposób poszerzyć swoją sieć społeczną” – mówi profesor Brian Hare, biolog ewolucyjny z Duke University.

Hare wraz ze swoim studentem Jingzhi Tanem badali bonobo mieszkające w rezerwacie Lola ya Bonobo w Demokratycznej Republice Kongo. W pierwszej serii eksperymentów w miejscu, do którego z dwóch stron przylegały zamknięte klatki, umieszczono jedzenie. Badane bonobo wiedziały o klatkach i potrafiły je otwierać. W jednej z nich znajdowało się zwierzę z grupy badanego bonobo, a w drugim zwierzę, którego badana małpa nigdy nie spotkała. Widziała je tylko z daleka. Po wejściu do pomieszczenia z jedzeniem badane bonobo mogło samo zjeść wszystko lub też podzielić się z jednym albo oboma zwierzętami zamkniętymi w pomieszczeniach. Aż 9 z 14 badanych zwierząt najpierw zaprosiło do posiłku nieznajomą małpę, dwa wybrały członków własnej grupy, a trzy nie wykazały żadnych preferencji podczas wielokrotnie powtarzanych prób. Co ciekawe, trzecie zwierzę z próby było często również zapraszane na ucztę, ale... pomieszczenie było najczęściej otwierane przez obcą mu małpę, a nie przez tę, którą badano. Tan zauważa, że obca małpa, wypuszczając trzeciego z uczestników eksperymentu, stawiała się w sytuacji, w której znajdowała się sama w towarzystwie dwóch nieznanych sobie bonobo, które nawzajem się znały. Szympanś nigdy nie postąpiłby w taki sposób. Jednak podczas 51 eksperymentów nie zauważono żadnych objawów agresji. Dochodziło za to do

specyficznego u bonobo ocierania się genitaliami.

Uczni postanowili też sprawdzić na ile nagroda w postaci kontaktów społecznych motywuje zwierzęta. W dwóch kolejnych seriach eksperymentów postanowili więc pozbawić bonobo możliwości kontaktu z uwolnioną małpą. W pierwszej z nich badane bonobo nie miały dostępu do jedzenia bez względu na to, jaką decyzję podjęły. Jeśli jednak uwolniły którąś z małp, to uwolniona zyskiwała dostęp do pożywienia. Tutaj dziewięć na dziesięć badanych zwierząt co najmniej raz wypuściło obcą sobie małpę.

Podczas ostatniej serii badań pozbawione możliwości kontaktu zwierzę miało dostęp do żywności, ale wypuszczenie którejś z małp skutkowało zmniejszeniem ilości pożywienia. W tym eksperymencie bonobo nie zdecydowały się na wypuszczenie innych zwierząt. „Nie dzielą się, jeśli nie odnoszą z tego korzyści społecznych” – mówi profesor Hare. Trzeci eksperyment przypomina eksperymenty prowadzone z udziałem ludzi, którzy mogli dzielić się pieniędzmi. Wykazały one, że większość ludzi podzieli się anonimowo pieniędzmi, ale są bardziej hojni jeśli nie są anonimowi. Bonobo w warunkach anonimowości nie dzielą się w ogóle.

„One dbają o innych. Ale dzielą się w sytuacji gdy małym kosztem zyskują małe korzyści. Jeśli nie ma korzyści, nie dzielą się. To odmienna sytuacja niż w przypadku ludzi. Naprawdę musi ci na kimś zależeć, by się z nim anonimowo podzielić” – mówi Hare.

Uczony podkreśla, że to jedno z najbardziej niezwykłych wyników, jakie uzyskał podczas swoich ponad 10-letnich badań nad bonobo. Pokazują one, jak bardzo różnią się od siebie nasi najbliżsi krewni – bonobo i szympansy. „Przeprowadzenie takich badań z udziałem szympanów byłoby niemożliwe. One zgarnęłyby wszystko dla siebie” – stwierdził uczony.

Opracowanie: Mariusz Błoński

Na podstawie: Duke University

Źródło: [Kopalnia Wiedzy](#)